

DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID & GEZIN

Zorginspectie
Koning Albert II-laan 35 bus 31
1030 BRUSSEL
T 02 553 34 34
F 02 553 34 35
contact@zorginspectie.be

////////////////////////////////////
VRIJHEIDSBEPERKENDE MAATREGELEN IN BIJZONDERE JEUGDZORG
////////////////////////////////////

ORGANISATIE

Naam	OOC Kompas
Adres	Stationsstraat 230 bus 2 te 3620 Lanaken
Telefoon	089 32 98 00
E-mail	XXXX

INRICHTENDE MACHT

Naam	OOC Kompas
Juridische vorm	VZW
Adres	Biesweg 18 te 3620 Gellik/ Lanaken
Telefoon	089 46 97 70

INSPECTIEPUNT

Naam	OOC Kompas
Adres	Stationsstraat 230 bus 2 te 3620 Lanaken

OPDRACHT

Nummer	0-2017-MAPU-0339
Datum	01/06/2017
Inspecteur	XXXX en XXXX

VERSLAG

Nummer	V-201ANMF-0056
Datum	22/09/2017

INSPECTIEBEZOEK

Onaangekondigd bezoek Op dinsdag 19 september 2017 van 9.15 uur-13.00 uur

Reden: Inspectie vrijheidsbeperkende maatregelen
Gesprekspartners: XXXX, pedagogisch directeur
XXXX, leefgroep organisator
2 jongeren

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Toezicht door Zorginspectie	4
1.1.1	Doelstellingen	4
1.1.2	Doelgroep	4
1.1.3	Kader	4
1.2	Inspectieproces	6
1.2.1	Vorbereiding	6
1.2.2	Plaatsbezoeken	6
1.2.3	Bronnen	6
1.2.4	Verslag	6
1.2.5	Beleidsrapport	6
1.3	Lijst met definities / Verklarende woordenlijst	7
2	Situering van de voorziening	9
3	OOOC Kompas	9
3.1	erkenningsgegevens	9
3.2	Bezetting dag van de inspectie	9
3.3	Preventief Beleid	10
3.3.1	Agressiepreventiebeleid	10
3.3.1.1	Signaleringsplannen/crisisplannen/ time-outplannen	10
3.3.1.2	De-escalatie	11
3.3.2	Het verbeteren van ervaringen van de jongeren	12
3.3.2.1	Leefregels	12
3.3.2.2	Contact met de buitenwereld	14
3.3.3	Betrokkenheid van jongeren	15
3.3.4	Inscholing van nieuwe medewerkers	15
	*er is geen standaard inscholingsprogramma voorzien	16
3.3.5	Opvang na incidenten	16
3.4	Afzondering en separatie	17
3.4.1	Beleid en Procedure	17
3.4.2	Toepassing in de praktijk	18
3.4.3	Infrastructuur van de afzonderingskamer	18
3.5	Fixatie	19
3.5.1	Beleid en Procedures	19
3.5.2	Toepassing in de praktijk	19
3.6	Verbeterbeleid	20
3.6.1	Verzamelen van informatie	20
3.6.1.1	Preventief klimaat	20

3.6.1.2	Agressie-incidenten, afzonderen, separeren en fixeren	21
3.6.2	Analyse en bespreking van het beschikbaar materiaal	21
4	Conclusie.....	23
4.1	Sterke punten	23
4.2	Verbetermogelijkheden.....	23

1 INLEIDING

1.1 TOEZICHT DOOR ZORGINSPECTIE

1.1.1 Doelstellingen

In uitvoering van de beleidsbrief van minister Vandeuren, waarin vermeld staat “Met betrekking tot vrijheidsberovende maatregelen zal een thematische inspectie opgezet worden in de verschillende betrokken sectoren.”, start Zorginspectie in 2017 met een thematische inspectieronde rond vrijheidsbeperkende maatregelen in de Bijzondere Jeugdzorg. In 2016 werd deze inspectie gestart in de ziekenhuizen, meer bepaald in de psychiatrische afdelingen voor kinderen en jongeren.

Waarom deze inspectieronde over vrijheidsbeperkende maatregelen (VBM)?

- Het is een thema waarrond een grote maatschappelijke bekommernis bestaat, met regelmatige belangstelling in de actualiteit.
- We willen samen met de sector de praktijk in kaart brengen, om te bekijken of en waar er verbeterpunten te vinden zijn en welke good practices inspirerend kunnen werken.
- Er is in Vlaanderen geen specifiek referentiekader over vrijheidsbeperkende maatregelen. We hopen dat onze bevindingen een input kunnen geven om verder na te denken over dergelijk kader.
- We willen input geven voor de opmaak van een sectoroverschrijdend referentiekader over dit onderwerp.

Doelstellingen van deze inspectieronde zijn:

- zicht krijgen op een belangrijk deelaspect van de kwaliteit van zorg,
- knelpunten kennen en objectiveren,
- de sector ondersteunen in zijn verbeterbeleid,
- het aantal vrijheidsbeperkende maatregelen doen dalen tot een strikt minimum,
- rapporteren aan de sector over de stand van zaken,
- rapporteren aan de burgers,
- input geven voor de opmaak van een referentiekader over het onderwerp vrijheidsbeperkende maatregelen in de bijzondere Jeugdzorg
- input geven voor de opmaak van een sectoroverschrijdend referentiekader over dit onderwerp.

1.1.2 Doelgroep

In de Bijzondere Jeugdzorg vindt deze inspectieronde plaats in alle afdelingen van de gemeenschapsinstellingen en in het Vlaams Detentiecentrum De Wijngaard; in de Onthaal-, Oriëntatie- en Observatiecentra (OOOC's) en in de Proeftuinen.

1.1.3 Kader

Er is in Vlaanderen geen specifiek referentiekader voorhanden over vrijheidsbeperkende maatregelen in de Bijzondere Jeugdzorg.

Als achtergrond bij deze inspectieronde werden volgende wetgeving en richtlijnen gebruikt:

- BVR 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, zoals gewijzigd
- Decreet betreffende de Rechtspositie van de Minderjarige in de Integrale Jeugdhulp
<http://wvg.vlaanderen.be/rechtspositie/02-algemeen/index.htm>

- NICE guideline, Violence and Agression: short-term management in mental health, health and community setting, mei 2015
www.nice.org.uk/guidance/ng10

Volgende uitgangspunten worden voorop gesteld:

- Afzondering en separatie mogen als maatregel enkel gehanteerd worden in geval van acuut en ernstig gevaar, voor de jongere zelf of voor anderen en in geval van materiaalvernietiging.
- De indicaties voor de afzondering en separatie dienen in detail genoteerd te worden in het dossier.
- Afzondering, separatie en fixatie worden niet toegepast bij kinderen jonger dan 12 jaar.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van de combinatie van afzondering en fixatie.
- Notities in het dossier tonen de multidisciplinaire evaluatie aan na de afzondering of separatie.
- Notities in het dossier tonen aan dat er minstens om de 30 minuten verhoogd toezicht is op de jongere in afzondering of separatie.
- Notities in het dossier tonen aan dat er minstens om de 60 minuten persoonlijk contact is door binnen gaan van een medewerker bij de jongere in afzondering of separatie.

1.2 INSPECTIEPROCES

1.2.1 Voorbereiding

In een eerste fase werd een informatiemoment met alle voorzieningen en instellingen uit deze inspectieronde georganiseerd. In dit informatiemoment werden alle voorzieningen op de hoogte gebracht van gegevens die tijdens de inspectie worden opgevraagd die misschien niet bij elke medewerker van de afdeling gekend zijn. Zorginspectie vroeg aan de voorzieningen en instellingen om deze gegevens op voorhand klaar te houden. Een lijst met deze gegevens werd ter beschikking gesteld aan alle geïnspecteerde voorzieningen en instellingen.

1.2.2 Plaatsbezoeken

De inspecties ter plaatse zijn onaangekondigd; de keuze voor onaangekondigd inspecteren heeft als meerwaarde dat we beter zicht krijgen op de dagdagelijks geleverde zorg. We zijn daarbij niet enkel geïnteresseerd in vrijheidsberovende en vrijheidsbeperkende maatregelen, maar ook in het preventief beleid en het verbeterbeleid dat gevoerd wordt.

1.2.3 Bronnen

De vaststellingen zijn gebaseerd op gesprekken met medewerkers en jongeren, op inzage in procedures en in dossiers, op inzage van cijfergegevens en vergaderverslagen.

1.2.4 Verslag

Er wordt één verslag gemaakt per organisatie. Indien meerdere afdelingen van een organisatie werden geïnspecteerd, worden de vaststellingen gebundeld per geïnspecteerde afdeling. In de conclusie op het einde van dit verslag wordt een overzicht gegeven van de sterke punten en de verbeterpunten in het beleid en de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Deze conclusie overstijgt de werking van de afdelingen en gaat over de volledige organisatie. Wanneer een verbeterpunt niet op heel de organisatie slaat, maar op één van de afdelingen, zal dit zo te lezen zijn in de conclusie.

Het ontwerpverslag wordt per e-mail bezorgd aan de voorziening. Vervolgens is een periode van 14 kalenderdagen voorzien om opmerkingen en bedenkingen bij de bevindingen in het inspectieverslag via een gemotiveerde reactienota te formuleren. Op basis hiervan kan het ontwerpverslag aangepast worden.

In het kader van de actieve openbaarheid zal Zorginspectie alle inspectieverslagen publiceren op de website www.departementwvg.be. Dergelijke werkwijze bevordert de transparantie over inspectieresultaten en laat toe om de aandacht voor kwaliteit en veiligheid van zorg in de geïnspecteerde instellingen en voorzieningen te verlevendigen. We hopen dat de betreffende instellingen en voorzieningen hierdoor openlijker en actiever gaan communiceren over hun toezichtresultaten en bijhorende verbeteracties.

1.2.5 Beleidsrapport

Zorginspectie maakt een beleidsrapport op bij het afronden van de inspecties m.b.t. vrijheidsbeperkende maatregelen bij jongeren in de verschillende sectoren. In dit beleidsrapport worden de belangrijkste inspectievaststellingen gegroepeerd en besproken.

Dit rapport kan een rol spelen bij het uitwerken of herwerken van het referentiekader voor de betrokken sectoren, maar ook instellingen en voorzieningen én het beleid kunnen hiermee aan de slag.

1.3 LIJST MET DEFINITIES / VERKLARENDE WOORDENLIJST

- Vrijheidsbeperkende maatregelen zijn alle (therapeutische of opvoedkundige) maatregelen die een beperking van de keuzevrijheid en/of de bewegingsvrijheid van de jongere inhouden, inclusief beperkingen qua contact met de buitenwereld.
- Vrijheidsberovende maatregelen zijn alle therapeutische of opvoedkundige maatregelen die een beperking van de bewegingsvrijheid van de jongere inhouden. Vrijheidsberoving is het ontnemen van de vrijheid om te bewegen (een sterke ruimtelijke inperking van bewegingsvrijheid), bv. door opsluiting (bv. tijdens afzondering) of door het gebruik van fixatiemateriaal.
De begrippen vrijheidsberoving en vrijheidsbeperking onderscheiden zich van elkaar in graad of intensiteit, maar verschillen niet fundamenteel. Vrijheidsbeperking is breder omschreven en omvat alle vrijheidsberoving.
- Afzondering is het geheel van maatregelen dat genomen wordt om een jongere onder te brengen in een daartoe speciaal voorziene afzonderingskamer, al dan niet met fixatie, indien de fysische en psychische integriteit van deze persoon of anderen acuut gevaar loopt en er geen enkel ander therapeutisch of opvoedkundig alternatief beschikbaar is.
- Separatie is het geheel van maatregelen dat genomen wordt om een jongere te verwijderen van de openbare ruimte op een afdeling en onder te brengen in zijn kamer of in een aparte ruimte (maar niet de afzonderingskamer) met een afgesloten deur, indien de fysische en/of psychische integriteit van de persoon of anderen acuut gevaar loopt en er geen enkel ander therapeutisch of opvoedkundig alternatief beschikbaar is.
- Fixatie is elke handeling of gebruik van materiaal die de bewegingsvrijheid beperkt en niet gemakkelijk kan worden verwijderd.
 - Fysieke interventie: direct lichamelijk contact dat de bewegingsvrijheid van een persoon beperkt, verhindert of belemmert met als doel de fysische en/of psychische integriteit van de persoon zelf of andere personen te vrijwaren. Het gaat over een interventie waarbij de persoon door meerdere hulpverleners op een deskundige (veilige en humane) wijze vastgehouden wordt om de bewegingsvrijheid sterk of volledig te beperken. Het kan gaan over het immobiliseren van de persoon (tot de zelfcontrole herwonnen is) of over op een fysiek gecontroleerde wijze de persoon (zich te laten) verplaatsen (bv. om uit de leefruimte te verwijderen of om naar de afzonderingskamer te brengen). Andere termen die worden gebruikt: manuele interventie, holding.
 - Mechanische fixatie is het aanwenden van mechanische hulpmiddelen, met uitzondering van ergonomische hulpmiddelen, bevestigd aan of in de directe omgeving van de jongere die de bewegingsvrijheid van de jongere beperken en die door de jongere zelf niet kunnen worden opgeheven of verwijderd.
 - Medicamenteuze fixatie (ook chemische fixatie genoemd) is het (acuut of chronisch) gebruik van neuroleptische, anxiolytische, sedatieve of hypnotische medicatie om het gedrag te controleren of te beheersen.
- Dwangmedicatie is het toedienen van medicatie (vb. kalmeringsmiddelen) zonder toestemming van de jongere.
- Dwangbehandeling is een behandeling die wordt toegepast op (1) een persoon die in staat is zijn toestemming te geven, maar dit weigert, of op (2) een persoon die niet in staat is toe te stemmen, maar zich tegen de behandeling verzet.
- In deze inspectieronde wordt time-out gedefinieerd als het geheel van maatregelen die genomen worden om voor een beperkte tijd een jongere te verwijderen van de openbare ruimte op een afdeling en onder te brengen in zijn kamer of in een aparte ruimte met niet-afgesloten deur.
- Afzonderingskamer = een specifiek ingerichte ruimte die gebruikt wordt voor het opsluiten van een jongere die een ernstig gevaar vormt voor zichzelf en/of anderen en met de bedoeling probleemgedrag te controleren.

- Time-out kamer = een specifieke ruimte met niet-afgesloten deur die gebruikt wordt om een jongere een beperkte tijd in onder te brengen.
- Een comfortroom is een prettig ingerichte kamer die op vrijwillige basis gebruikt kan worden door jongeren wanneer zij zich angstig, onrustig of boos voelen. Een comfortroom is geen alternatief voor afzondering maar een ruimte waar jongeren tot rust kunnen komen en zich even af kunnen zonderen van de drukte van de afdeling.
- Een jongere is een persoon jonger dan 18 jaar of 21 jaar (indien vrijwillig verlengde hulpverlening werd aangevraagd).
- Een signaleringsplan of crisisplan of time-outplan is een hulpmiddel om in een vroeg stadium een dreigende (agressie)aanval te herkennen en te voorkomen. Het omschrijft wat de jongere, zijn omgeving en hulpverleners kunnen doen om een crisissituatie te voorkomen. De jongere leert m.b.v. zijn signalerings-, crisis- of time-outplan zijn gedrag onder controle te krijgen doordat hij vroeg herkenning krijgt van zijn waarschuwingssignalen. Dergelijk plan bevat minstens:
 - de concrete omschrijving van signalen of vroege voortekenen,
 - de mogelijke acties of stabiliserende maatregelen in de verschillende fasen,
 - wat de jongere of zijn omgeving kan doen,
 - wat hulpverleners kunnen doen.

2 SITUERING VAN DE VOORZIENING

OOOC Kompas beschikt over één afdeling:

Naam afdeling	Adres afdeling	Opnamecapaciteit afdeling
OOOC Kompas	Stationsstraat 230 bus 2 3620 Lanaken	11+2*

*14 reguliere residentiële bedden en 2 crisisbedden

3 OOOC KOMPAS

3.1 ERKENNINGSGEGEVENS

Naam leefgroep	Opname-capaciteit leefgroep	Profiel/finaliteit leefgroep (indien aanwezig)	Minimum en maximum leeftijd jongeren
1 leefgroep	14+2*	jongens en meisjes tussen 12-18 jaar	12-18 jaar

*11 reguliere residentiële bedden en 2 crisisbedden

3.2 BEZETTING DAG VAN DE INSPECTIE

Aantal jongeren in begeleiding*	11 regulier +2 crisis
Aantal jongeren (jonger dan 18j) in begeleiding	11 regulier +2 crisis
Aantal < 12j	0
Aantal jongeren met een beslissing van de jeugdrechter	5

* hier worden enkel de jongeren die residentieel begeleid worden vermeld, niet de ambulante begeleidingen.

3.3 PREVENTIEF BELEID

De beperking van vrijheidsberoving tot uitzonderlijke en kortdurende interventies is mogelijk wanneer er gekozen wordt voor een breder beleid van preventie van conflicten.

Agressie voorkomen en conflictpreventie kunnen op verschillende manieren en niveaus aandacht krijgen.

Voorbeelden daarvan zijn:

- Inspraak van jongeren en hun context in de jeugdhulp is een belangrijk basisaspect voor kwaliteitsvolle hulpverlening: niet enkel de betrokkenheid bij de individuele behandeling, zoals bij het opstellen en evalueren van het handelingsplan/oriëntatieverslag, maar breder gezien ook de participatie op het beleidsniveau.
- Het verbeteren van de ervaringen van jongeren: de leefregels die gehanteerd worden, waaronder de mogelijkheden tot contact met buitenwereld, kunnen een effect hebben op het ontstaan en de preventie van conflicten. De aandacht voor ervaringen van jongeren is een belangrijke voorwaarde tot verbetering.
- De bestaffing en de infrastructuur kunnen het gebruik van alternatieven en de mogelijkheden qua de-escalatie beïnvloeden.
- Een aanbod van sessies agressiebeheersing, zelfcontrole en regulatievaardigheden voor jongeren en hun context.
- Er zijn studies in de gezondheidszorg die aantonen dat het gebruik van signalerings-, crisis- of time-outplannen een daling kan teweeg brengen in het aantal agressie-incidenten. Een signalerings-, crisis- of time-outplan is een hulpmiddel om in een vroeg stadium een dreigende escalatie te herkennen en te voorkomen. Het omschrijft wat de jongere, zijn omgeving en hulpverleners kunnen doen om een crisissituatie te voorkomen. De jongere leert m.b.v. zijn signalerings-, crisis- of time-outplan zijn gedrag onder controle te krijgen doordat hij vroeg herkenning krijgt van zijn waarschuwingssignalen.
- Een vormingsbeleid dat gericht is op preventie van conflict, agressiepreventie en de-escalatie, op het gebruik van alternatieven en op het veilig uitvoeren van interventies.
- De opvang na incidenten waarbij debriefing met alle betrokkenen en een herstelgesprek belangrijke facetten zijn.

3.3.1 Agressiepreventiebeleid

3.3.1.1 Signaleringsplannen/crisisplannen/ time-outplannen

Werkwijze

De voorziening/instelling werd bevraagd of ze gebruik maken van signalisatie-, crisis- of time-outplannen.

Deze signalisatie-, crisis- of time-outplannen dienen minstens de volgende 4 aspecten te bevatten:

- een concrete omschrijving van signalen of vroege voortekenen
- de mogelijke acties / stabiliserende maatregelen in verschillende fasen
- wat de jongere kan doen
- wat hulpverleners kunnen doen

Indien de voorziening werkt met dergelijke plannen werden 5 jongerendossiers ingekeken om het gebruik van signalerings-, crisis- of time-outplannen na te gaan.

De betreffende jongeren zijn bij voorkeur meer dan 1 maand opgenomen in de voorziening/instelling. (Indien de voorziening of instelling afspraken heeft betreffende de termijn waarin signalerings-, crisis- of time-outplannen worden opgemaakt, dan wordt die termijn genomen).

Indien de voorziening aangeeft niet te werken met signalisatie-, crisis- of time-outplannen met de vereiste elementen dan wordt aan de voorziening gevraagd hun werkwijze op vlak van preventie op individueel niveau verder toe te lichten.

Vaststellingen

OOC Kompas geeft in de bevraging aan gebruik te maken van signalerings-, crisis- of time-outplannen. Het bevat de 4 noodzakelijke aspecten.

Toelichting:

De terminologie binnen OOC Kompas voor een signalerings-, crisis- of time-outplan is 'agressiebegeleidingsplan' met daaruit vloeiend een 'agressiebegeleidingscontract' voor de jongere. Er wordt niet standaard voor iedere jongere bij opstart van de residentiële begeleiding een agressiebegeleidingsplan opgesteld. Het is pas als agressie blijft voorkomen (escaleert) dat er een agressiebegeleidingsplan op maat van de jongere wordt opgesteld. OOC Kompas heeft 3 begeleiders (2,7 vte) in dienst die de opleiding van agressiecoach hebben gevolgd. Deze medewerkers zijn opgeleid in enerzijds de methodiek coaching (icoba) en anderzijds in het thema 'agressie'. De agressiecoach stelt op basis van de bespreking op de teamvergadering, een agressiebegeleidingsplan op. Dit plan heeft als doel een perspectief te creëren waardoor er evolutie komt in de agressievoorvallen, er gewerkt wordt naar een stopzetting van agressie en gezocht wordt naar andere geaccepteerde uitingsvormen. Het is belangrijk om in het agressiebegeleidingsplan voor alle betrokken partijen de zorg centraal te stellen. Het gaat om zorg bieden naar zowel de agressor, het slachtoffer, als het team.

Werkt de voorziening met signalerings-, crisis- of time-outplannen die de 4 vooropgestelde elementen bevatten?	ja
Aantal dossiers gecontroleerd op de aanwezigheid van signalerings-, crisis- of time-outplannen.	1
Aantal dossiers met een signalerings-, crisis- of time-outplan	1

3.3.1.2 De-escalatie

Werkwijze

De infrastructuur werd tijdens het afdelingsbezoek bekeken. Hierbij werd vooral aandacht geschonken aan over welke infrastructuur de voorziening beschikt om agressie te vermijden.

De bestaffing en de mogelijkheid om extra hulp in te roepen van collega's bij noodgevallen (24 u op 24 u) werd bevestigd. Verwacht wordt dat in noodgevallen binnen de 15 minuten ondersteuning kan geboden worden.

Er werd bevestigd of er in het ondersteuningsaanbod voor jongeren sessies worden georganiseerd over agressiebeheersing, zelfcontrole of regulatievaardigheden en of er in het ondersteuningsaanbod voor ouders van jongeren opvoedingsondersteuning voorzien is specifiek gericht naar omgaan met moeilijk gedrag, agressiepreventie en crisisinterventie.

Vaststellingen

De voorziening/instelling beschikt over volgende soorten jongerenkamers:

Aantal eenpersoonskamers	Aantal tweepersoonskamers	Aantal meerpersoonskamers (>2)
13	0	0

Daarnaast is volgende infrastructuur voorhanden om de-escalatie mogelijk te maken: een ruime tuin, een ontspanningsruimte, boksbal, fitnessruimte.

Overdag kan in geval van nood volgende extra hulp opgeroepen worden: standaard zijn er overdag 3 medewerkers aanwezig en in de late namiddag 5 à 6 medewerkers.

's Nachts (vanaf 23 uur) is er 1 medewerker aanwezig op de afdeling. In geval van nood kan volgende extra hulp opgeroepen worden op de afdeling: indien gedrag escaleert, dienen medewerkers altijd de hulpdiensten/politie te contacteren. Daarnaast kan de medewerker ook een collega opbellen ter ondersteuning. Er is geen permanentiesysteem voor noodgevallen. De individuele begeleider beslist zelf welke collega hij/zij belt. Ook de directie kan gebeld worden.

Extra hulp kan in principe wel over 24 u beschikbaar zijn binnen de 15 minuten, maar dit is niet structureel ingebed. Het is afhankelijk van welke medewerker bij nood wordt gebeld.

Er kan geen verpleegkundige opgeroepen worden.

In het ondersteuningsaanbod (de groepsactiviteiten) zijn sessies zelfcontrole / regulatievaardigheden / agressiebeheersing voorzien voor jongeren. Enkele medewerkers volgden een opleiding 'Rots en Water'. Ook de twee agressiecoaches brengen hun methodieken betreffende het omgaan met agressie over aan de jongeren. Op vraag van de jongeren werd er onlangs een sessie 'meditatietechnieken' gegeven. Ook thema's rond pesten, middelengebruik en gebruik van sociale media kregen reeds een plaats in het activiteiten aanbod.

In het behandelaanbod zijn geen sessies opvoedingsondersteuning voor ouders van jongeren over omgaan met moeilijk gedrag / agressiepreventie / de-escalatie voorzien.

3.3.2 Het verbeteren van ervaringen van de jongeren

3.3.2.1 Leefregels

Werkwijze

Tijdens de inspectie werden de leefregels bevraagd bij personeelsleden en jongeren en werden de infobrochures ingekeken.

- Welke leefregels zijn er die invloed hebben op de vrijheid van jongeren?
- Welke informatie krijgen de jongeren en hun ouders over de leefregels?
- Welke controles gebeuren er?
- Zijn er procedures opgemaakt voor de verschillende controles die er gebeuren?

Vaststellingen

Er zijn algemeen geldende leefregels en leefregels op maat van de jongeren.

De algemeen geldende leefregels worden schriftelijk toegelicht in de onthaalbrochure. Daarnaast werd er op basis van de samensmelting van de twee OOC leefgroepen een werkgroep 'Op maat werken' opgericht om leefregels op elkaar af te stemmen en eventueel nieuwe leefregels te implementeren. Er zijn verslagen van de vergaderingen van deze werkgroep, maar nog geen aangepaste brochure. De verschillende documenten maken het algemeen overzicht van de leefregels onduidelijk. Zorginspectie stelt vast dat de documenten nog moeten samengevoegd worden tot één globale/nieuwe onthaalbrochure voor de jongeren.

Volgende (vrijheidsbeperkende) leefregels zijn van toepassing:

- Verplichte kamermomenten (met open deur) van 19.00 uur tot 19.30 uur.
- Beperkende regels i.v.m. bezoek op eigen kamer.

Volgende controles gebeuren op de afdeling:

- kamercontrole
- bagagecontrole
- postcontrole
- drugscreening.

Voor niet alle controles die gebeuren zijn procedures opgemaakt.

De werkwijze van de volgende controles is niet beschreven in een procedure:

- postcontrole

In de onthaalbrochure staat opgenomen dat de jongeren brieven mogen schrijven en ontvangen. De post wordt niet door anderen gelezen, zonder toestemming van de jongere. De begeleiders openen wel samen de brief om te kijken of er nog zaken bij de brief zitten. Deze vrijheidsbeperkende opmerking werd niet in een procedure opgenomen.

Controles zijn altijd gekoppeld aan veiligheid en worden niet lukraak toegepast. Alvorens de medewerkers een procedure tot controle toepassen, vragen ze bovendien eerst aan de jongeren om een toestemmingsformulier te ondertekenen. Indien ze weigeren, passen ze de procedure niet toe maar nemen ze deze weigering wel mee in de verdere begeleidingsgesprekken. Ook de ouders worden van de controles op de hoogte gebracht.

Niet alle leefregels zijn schriftelijk beschreven.

Over volgende regels ontbreekt schriftelijke informatie voor jongeren:

- beperkende regels i.v.m. bezoek op eigen kamer: Vb. bezoek waar een oogje voor in het zeil moet gehouden worden. Deze beperkende regels werden opgenomen in de documenten van de werkgroep 'Op maat werken', maar niet in de onthaalbrochure. Dit maakt dat de leefregels niet transparant en direct raadpleegbaar zijn voor de jongere.
- bagagecontrole: in de onthaalbrochure staat dat de begeleiding bij opname, samen met de jongere kijkt welke spullen hij/zij wel of niet op de kamer mag hebben. Er staat echter niet in de onthaalbrochure dat de jongere zijn bagage kan gecontroleerd worden bij terugkomst van of vertrek naar school, vrije tijd, dagbezoek en/of weekends. Dit staat enkel in de procedure toegelicht.

Aantal bevraagde jongeren	2
Aantal jongeren die aangeven dat de leefregels duidelijk zijn	2

De jongeren geven aan dat ze de onthaalbrochure van bij het begin van hun plaatsing ontvangen hebben. Ze hebben deze niet gelezen. Enkele leefregels hangen uit in de keuken, dit zijn niet alle leefregels. Iedere

maandag en donderdag vindt er 'groepsgasten' plaats. Dit is een groepsvergadering waar jongeren hun bemerkingsen en adviezen inzake het leefgebeuren in het OOC Kompas kwijt kunnen. Van iedere vergadering wordt een verslag gemaakt. Op basis van deze input, kunnen leefregels herzien worden. De jongeren geven aan dat wanneer ze niet willen deelnemen aan verplichte groepsactiviteiten, ze een alternatieve activiteit moeten doen.

3.3.2.2 Contact met de buitenwereld

Werkwijze

Jongeren werden tijdens de inspectie bevestigd over de mogelijkheden die er zijn qua contact met de buitenwereld. Daarnaast werden de onthaalbrochure en het document met de leefregels opgevraagd. Indien niet alle informatie hierin werd teruggevonden werden medewerkers hierrond bevestigd.

Vaststellingen

Contact met de buitenwereld is mogelijk op volgende manieren:

- **Bezoek:** In overleg met de individuele begeleider wordt afgesproken wanneer de jongere in de week bezoek kan ontvangen. In het weekend kan hij/zij ook bezoek ontvangen. Dit moet eveneens eerst afgesproken worden met de individuele begeleider. Bezoek is mogelijk op vrijdag van 19 uur tot 22 uur en op zaterdag van 8.00 uur tot 12.00 uur en van 19.00 uur tot 22.00 uur. Op zondag kan de jongere bezoek ontvangen van 8.00 tot 12.00 uur. De voorziening werkt voor het aanvragen van bezoek met een 'aanvraagstrookje vrije tijd'.
- **Telefonisch contact:** van maandag tot en met zondag kan de jongere telefoon ontvangen op het vaste toestel van OOC Kompas. De jongere kan ook zelf met deze telefoon bellen tussen 16.00 uur en 18.00 uur en tussen 20.00 uur en 21.30 uur. Jongeren die een eigen GSM hebben, mogen ook met deze GSM bellen. Overdag mogen ze deze bij zich houden, 's nachts gaat deze in een locker.
- **Post / Contact via mail / elektronische berichten / skype / toegang WIFI**
De jongeren kunnen zowel post, e-mails of andere elektronisch berichten ontvangen. Er is eveneens mogelijkheid om toegang te krijgen op WIFI. Er zijn twee publieke computers waar jongeren kunnen mailen, skypen of surfen. Indien het omwille van de problematiek van de jongere (vb. grensoverschrijdend gedrag inzake het publiceren van foto's van zichzelf) aangewezen is, houdt de begeleider toezicht.
- **Uitgangsmogelijkheden (onder begeleiding van context / alleen):** bij elke jongere wordt dit telkens individueel bekeken, dit in samenspraak met de ouders en de verwijzende instantie.

Besluit:

Er is dagelijks contact met de buitenwereld mogelijk.

Aantal bevestigde jongeren	2
Aantal jongeren die aangeven dat er dagelijks contactmogelijkheden met hun context zijn	2

3.3.3 Betrokkenheid van jongeren

Werkwijze

De organisatie werd bevestigd over de manieren waarop jongeren betrokken worden bij beleidsmatige aspecten van de hulpverlening. Jongeren werd gevraagd of ze een handelings – of begeleidingsplan hebben, of ze uitgenodigd worden op een multidisciplinaire bespreking van hun begeleidingsplan en of hun ouders hierop uitgenodigd worden.

Vaststellingen

- Jongeren worden beleidsmatig betrokken op afdelingsniveau.

Twee maal per week vindt ‘groepsgasten’ plaats. Op deze jongerenvergadering kunnen allerlei thema’s die de jongeren aanbelangen (vb. leefregels, voorstel van activiteiten,...) besproken worden. De jongeren bepalen daardoor grotendeels zelf de agenda. Op deze manier kunnen de jongeren participeren aan het beleid van de organisatie.

- Jongeren worden betrokken in hun individueel traject.

Jongeren en ouders worden via de structurele overlegmomenten (start van de opname, na 30 dagen, na 60 dagen en bij het eindgesprek), in het bij zijn van de consulent van de verwijzende instantie betrokken. Daarnaast zijn er ook individuele gesprekken met de jongere en zijn of haar individuele begeleider zodat de jongere steeds op de hoogte is van het individueel traject.

Aantal bevestigde jongeren	2
Aantal jongeren die aangeven dat ze een handelingsplan/oriëntatieverslag hebben	2
Aantal jongeren die aanwezig waren op een handelingsplanbespreking of bespreking oriëntatieverslag	2
Aantal jongeren van wie een ouder/context aanwezig was op een behandelplanbespreking/bespreking oriëntatieverslag	2

3.3.4 Inscholing van nieuwe medewerkers

Werkwijze

Het inscholingsprogramma voor nieuwe medewerkers werd opgevraagd tijdens de inspectie. Er werd gevraagd hoeveel maal per jaar er een inscholingsprogramma georganiseerd wordt.

Er werd in dit programma bekeken of er tijdens de inscholing tijd werd besteed aan vorming over:

- Agressiepreventie of de-escalatie
- Signalerings-, crisis- of time-outplannen
- Het inoefenen van afzonderingstechnieken (indien van toepassing)

Vaststellingen

Vaste nieuwe medewerkers met een contract van meer dan 6 maanden krijgen vanaf de start in OOC Kompas een coach toegewezen. Deze coach kreeg in 2016 een basisopleiding ‘coaching’ en vervolgens in 2017 een verdiepingss cursus. Medewerkers met een contract bepaalde duur, korter dan 6 maanden, krijgen een meter of peter toegewezen. Voor nieuwe medewerkers is er een map met daarin de visie en missie, afspraken, belangrijke telefoonnummers, procedures enz. De map staat ter beschikking in het begeleiderslokaal. De gesprekspartners konden niet aangeven of nieuwe medewerkers deze teksten ook effectief doornamen.

Inhoudelijk worden nieuwe medewerkers opgeleid door direct mee te draaien op de werkvloer. De eerste twee werkweken staan ze nooit alleen op dienst. Voor nieuwe medewerkers is er geen specifieke opleiding inzake het omgaan met agressie. Er is geen standaard inscholingsprogramma voorzien.

In 2015 organiseerde OOOO Kompas voor alle medewerkers de opleidingen 'signalen van agressie herkennen' en 'oplossingsgericht werken inzake agressie'. In 2016 werd er, op advies vanuit de werkgroep 'leren' een theoretische en praktische (via het inoefenen van methodieken) opleiding betreffende het 'omgaan met agressie' aan alle medewerkers gegeven.

Aantal keer dat het inscholingsprogramma in 2016 werd georganiseerd: 0*

Het inscholingsprogramma bevat	
Agressiepreventie/de-escalatie	Neen
Signalerings-, crisis- of time-outplannen	Neen
Afzonderingstechnieken inoefenen	NVT

*er is geen standaard inscholingsprogramma voorzien

3.3.5 Opvang na incidenten

Werkwijze

Er werd gevraagd aan de voorziening om cijfers die bijgehouden worden rond agressie-incidenten voor te leggen. Tijdens de inspectie werd bevraagd of er een debriefing/herstelgesprek gebeurt na agressie-incidenten en met wie dit gebeurt. Er werd nagevraagd of er een specifiek team/ een specifiek aanspreekpersoon voorzien is voor psychologische opvang van medewerkers na ernstige incidenten.

Er werd een voorbeeld opgevraagd van een incidentanalyse met verslaggeving van een agressie-incident. Jongeren werden gevraagd of ze geïnformeerd waren over de maatregelen die bij ernstige agressie-incidenten worden genomen.

Vaststellingen

Medewerkers geven aan dat er na ernstige agressie-incidenten steeds een debriefing/herstelgesprek gebeurt:

- Binnen het team
- Met jongere zelf
- Met medejongeren
- Met context (deze worden enkel geïnformeerd, indien gewenst kan een herstelgesprek plaatsvinden)

Er zijn twee specifieke aanspreekpersonen (agressiecoachen) die psychologische opvang voorzien van medewerkers na ernstige incidenten.

Aantal geregistreerde agressie-incidenten in 2016	18
Aantal tussenkomsten van het opvangteam/ aanspreekpersoon na ernstige agressie-incidenten	18

OOOO Kompas heeft een stappenplan inzake het omgaan met agressie uitgewerkt, dit was aantoonbaar tijdens de inspectie. Hierin werd als één van de eerste stappen opgenomen dat men via een objectieve weergave (wat, waar, wanneer, frequentie,...) zicht wou krijgen op de agressie-incidenten, dit via een intern registratieformulier. Indien de agressie zeer ernstig is, of indien deze blijft aanhouden, maakt de directie van OOOO Kompas dit intern registratieformulier over aan het Agentschap Jongerenwelzijn.

In 2016 werd er 18 keer een agressie-incident geregistreerd. Deze registraties gingen zowel over verbale als fysieke agressie. Het merendeel van de registraties betrof verbale agressie-incidenten. Zorginspectie stelde

vast dat er in 2017 maar 1 keer een registratie van een (fysiek) agressie-incident plaats vond. De gesprekspartners gaven aan dat er een soort van gewenning optreedt bij verbale agressie-incidenten en dat ze hierdoor niet meer geregistreerd worden. In 2016 werd er gewerkt rond het registeren en werden verbale situatie ook opgenomen.

Een incident-analyse met verslaggeving van een agressie-incident kon aangetoond worden.

Aantal bevraagde jongeren	2
Aantal jongeren die aangeven dat ze informatie kregen over de maatregelen bij agressie-incidenten	2

3.4 AFZONDERING EN SEPARATIE

3.4.1 Beleid en Procedure

Werkwijze

De cijfers van 2016 m.b.t. afzondering en separatie werden opgevraagd (indien registratie). De procedure / visietekst voor afzondering en separatie werd opgevraagd en nagekeken.

Indien er wordt afgezonderd/ gesepareerd dan is een procedure of visietekst vereist die volgende vereiste elementen bevat:

- De definitie van afzondering en separatie (= minstens afgesloten deur van de kamer vernoemd)
- Zo weinig mogelijk
- Zo kort mogelijk
- Proportionaliteit: minst ingrijpende maatregel/graduele aanpak/gefaseerde manier
- Indicaties en tegenindicaties
- Alternatieven
- Eindverantwoordelijke
- Wie mag uitvoeren?
- Toezicht: frequentie en vorm
 - minstens om de 30 minuten toezicht op de jongere in afzondering of separatie.
 - minstens om de 60 minuten persoonlijk contact door binnen gaan van een medewerker bij de jongere in afzondering of separatie.
- Frequentie van evaluatie
- Welke notities in het dossier / register

Indien een procedure vereist is dient ook rekening gehouden te worden met volgende richtlijnen:

- Afzondering en separatie zijn niet toegestaan onder 12 jaar.
- De redenen voor afzondering en separatie volgens de procedure zijn beperkt tot acuut gevaar voor zichzelf of acuut gevaar voor anderen.

Indien er afgezonderd of gesepareerd worden moeten jongeren en context hierover geïnformeerd worden. De infobrochure rond afzondering en separatie voor kinderen/jongeren en voor hun context werd opgevraagd.

Vaststellingen

Er werd de voorbije drie jaar geen enkele jongere in OOC Kompas afgezonderd of gesepareerd.

Er zijn geen afzonderingskamer(s) in OOC Kompas.

Er gebeuren geen separaties op kamers van jongeren.

Vermits er niet afgezonderd of gesepareerd wordt in OOC Kompas, zijn een procedure en informatiebrochure ook niet nodig.

3.4.2 Toepassing in de praktijk

Werkwijze

Indien er afzonderingen of separaties gebeuren dan werd nagegaan of ze in het register worden genoteerd: De registers van een steekproef van jongeren in afzondering en separatie van het voorbije jaar werden gecontroleerd. Er werd nagegaan of de registraties minstens volgende gegevens bevat:

- identificatie jongere
- datum
- beginuur
- einduur
- reden van afzondering of separatie
- bewijs van afstemming of overleg (procedure voor afzondering)

Er werd gekeken naar de reden voor afzondering of separatie, de duur van de afzondering of separatie, de eventuele extra maatregelen en naar de notities over toezicht tijdens de afzondering of separatie.

Vaststellingen

Er wordt geen register bijgehouden over afzonderingen.

Er wordt geen register bijgehouden over separaties.

Dit is ook niet vereist omdat er in de voorziening niet gewerkt wordt met afzonderingen in een afzonderingskamer en/of separaties.

3.4.3 Infrastructuur van de afzonderingskamer

Werkwijze

Alle ruimtes die gebruikt worden voor afzondering en separatie werden gecontroleerd. Indien jongerenkamers ook gebruikt worden voor afzondering en separatie dienen ze ook te voldoen aan onderstaande veiligheidsrichtlijnen.

Volgende aspecten van de infrastructuur werden gecontroleerd:

- veiligheid inzake automutilatie / verhangings
- rookdetectie
- een beloproepsysteem dat steeds bereikbaar is (ook voor gefixeerde jongeren indien fixatie wordt toegepast)
- de mogelijkheid tot visueel toezicht,
- een (aan de doelgroep aangepaste) klok
- voldoende privacy
- daglicht

Vaststellingen

Er is geen afzonderingsruimte of separatieluimte.

3.5 FIXATIE

3.5.1 Beleid en Procedures

Werkwijze

Er werd aan de voorziening gevraagd of en zo ja welke fixaties worden toegepast in de voorziening: mechanische fixatie, fysieke interventie en medicamenteuze fixatie.

Indien de voorziening fixeert werden de cijfers van 2016 m.b.t. fixatie opgevraagd.

Indien de voorziening fixeert werd de procedure/visietekst voor fixatie opgevraagd tijdens de inspectie (indien geen fixaties gebruikt worden in de voorziening, is uiteraard geen procedure vereist).

Er werd nagegaan of deze procedure / visietekst alle vereiste elementen bevat:

- De definitie van fixatie (mechanische fixatie, fysieke interventie en medicamenteuze fixatie: indien toegepast)
- Zo weinig mogelijk
- Zo kort mogelijk
- Indicaties en tegenindicaties
- Alternatieven
- Eindverantwoordelijke
- Wie mag uitvoeren?
- Toezicht: frequentie en vorm
- Frequentie van evaluatie
- Welke notities in het dossier / register
- Indien medicamenteuze fixatie wordt toegepast: hoe gebeurt het (omschrijving geven)
 - Wordt de medicatie veilig bewaard
 - Registreert men als dit wordt toegediend
 - Gebeurt er regelmatig een evaluatie?
 - Wordt instemming van de jongere gevraagd (of bij toediening of bij opmaak van handelings- of signaleringsplan)

Er werd nagegaan of de procedure conform de richtlijnen is:

- De combinatie van mechanische fixatie en afzondering is niet toegelaten.
- Mechanische fixatie is niet toegestaan onder 12 jaar.
- De redenen voor fixatie volgens de procedure zijn beperkt tot acuut gevaar voor zichzelf of acuut gevaar voor anderen.

Vaststellingen

In de bevraging geeft men aan:

- Geen mechanische fixatie toe te passen.
- Geen medicamenteuze fixatie toe te passen.
- Geen fysieke interventie toe te passen.

3.5.2 Toepassing in de praktijk

Werkwijze

Tijdens de inspectie werd gevraagd welk fixatiemateriaal ter beschikking is (ongeacht of er ja dan neen gefixeerd wordt). Dit materiaal werd bekeken tijdens de inspectie.

Er werden een aantal dossiers van jongeren die mechanisch gefixeerd werden gecontroleerd.

Er werd gekeken naar de leeftijd van de betreffende jongere (jonger of ouder dan 12 jaar), de duur van fixatie en het type fixatiemiddel.

Vaststellingen

OOOC Kompas beschikt niet over fixatiematerialen, want past geen fixaties toe.

3.6 VERBETERBELEID

Registratiesystemen dienen als basis voor veiligheids- en kwaliteitsmonitoring.

Verder is het engagement van de verschillende bestuursniveaus belangrijk in de vermindering van het aantal vrijheidsbeperkende maatregelen.

3.6.1 Verzamelen van informatie

3.6.1.1 Preventief klimaat

Werkwijze

Er werd gevraagd over welke onderwerpen de voorbije 5 jaar evaluaties gebeurden:

- Leefregels van de afdelingen (we verwachten hier een globale evaluatie van alle leefregels)
- Ervaringen van jongeren, context en medewerkers
- Registraties van afzonderingen

De verslaggeving van deze evaluaties werd opgevraagd. Er werd nagekeken of de voorzieningen aan de slag zijn gegaan met deze evaluaties.

Vaststellingen

Er kon niet aangetoond worden dat de leefregels (de voorbije 5 jaar) geëvalueerd werden door:

- Medewerkers
- Jongeren
- Context

Naar aanleiding van de verhuis naar deze locatie, werden de leefregels van de twee leefgroepen op elkaar afgestemd. Sommige regels bleven identiek, anderen werden aangepast. Vb. het slaapuur werd aangepast. Ook proefondervindelijk worden soms leefregels aangepast en gecommuniceerd via de 'groepsgasten'. Het was echter niet aantoonbaar dat er de voorbije 5 jaar een effectieve evaluatie heeft plaatsgevonden.

Er gebeurde de laatste 5 jaar geen medewerkerstevredenheidsmeting op deze afdeling.

De voorbije 5 jaar werden niet alle medewerkers bevraagd. Wel vond er in 2015 een QuickScan van Prose door de stuurgroep van OOOC Kompas plaats. Deze stuurgroep is een vertegenwoordiging van alle functies van de voorziening. Met name de psychologen, individuele leefgroepbegeleiders, contextbegeleiders, opnamecoördinator en de directie. Er werd een 0-meting gedaan om zo een kwaliteitsplan op te maken.

Er gebeurde de voorbije 5 jaar geen jongerentevredenheidsmeting op deze afdeling.

De voorziening zoekt nog naar een goede methodiek om de tevredenheid van jongeren te meten. Het was echter niet aantoonbaar dat er de voorbije 5 jaar een effectieve evaluatie heeft plaatsgevonden

Er gebeurde de laatste 5 jaar geen tevredenheidsmeting bij de context op deze afdeling.

Naar aanleiding van een beëindiging van opname, heeft de context systematisch de mogelijkheid om feedback te geven over de opnameperiode. Dit gaat over het geheel van de opname, o.a. de betrokkenheid van de context, maar niet specifiek over de leefregels.

3.6.1.2 Agressie-incidenten, afzonderen, separeren en fixeren

Werkwijze

Er werd aan de voorziening gevraagd of agressie-incidenten worden geregistreerd. De cijfergegevens van de registraties hiervan werden opgevraagd.

Indien de voorziening afzondert, separeert of fixeert dan worden de cijfergegevens van de registraties opgevraagd.

Vaststellingen

Agressie-incidenten worden in de afdeling geregistreerd. Er zijn cijfers over agressie-incidenten beschikbaar op afdelingsniveau. Interventies van de politie ingevolge agressie-incidenten worden geregistreerd.

Vermits er geen afzonderingen, separaties of fixaties zijn, is registratie niet van toepassing.

Zoals eerder omschreven in het verslag, is het opmerkelijk dat er voor 2016 18 registraties waren en voor 2017 tot op heden nog maar 1. Van de 18 registraties, was er ééntje met politie-interventie. Uit het gesprek bleek dat er vanaf dit jaar enkel fysieke agressie werd geregistreerd en niet langer de verbale agressie (omwille van gewenning). De gesprekspartners waren zich daarvan bewust.

3.6.2 Analyse en bespreking van het beschikbaar materiaal

Werkwijze

Tijdens de inspectie werd verslaggeving opgevraagd over de bespreking van de beschikbare analyserapporten op de verschillende beleidsniveaus (afdeling, directie, Raad van Bestuur):

- Cijfers rond agressie-incidenten
- Cijfers over politie-interventies ingevolge agressie-incidenten
- Cijfers rond afzondering/separatie
- Cijfers over fixaties (inclusief fysieke interventie)

Vaststellingen

Er kon niet aangetoond worden dat er in 2016 een analyserapport werd gemaakt over agressie-incidenten.

De voorziening kan niet aantonen dat volgende cijfers besproken worden op de verschillende beleidsniveaus:

	afdeling	directie	Raad van Bestuur
cijfers over agressie-incidenten	Neen	Neen	Neen
Cijfers over politie-interventies ingevolge agressie-incidenten	Neen	Neen	Neen

Uit de verslaggeving blijkt dat de directie van OOC Kompas tijdens de vergadering met de Raad van Bestuur een terugkoppeling geeft over de actuele samenstelling van de leefgroep. Dit is een momentopname. Er is geen jaarlijkse cijfermatige terugkoppeling van agressie-incidenten voorzien.

4 CONCLUSIE

4.1 STERKE PUNTEN

Preventief beleid

- Er wordt gebruik gemaakt van signalerings-, crisis- of time-outplannen (=agressiebegeleidingsplannen)
- De infrastructuur biedt mogelijkheden voor time-out en alternatieven van vrijheidsbeperkende maatregelen.
- Jongeren worden goed geïnformeerd over de leefregels.
- Er zijn ruime mogelijkheden voor contact met de buitenwereld.
- Jongeren en context worden sterk betrokken bij de hulpverlening.
- Er gebeurt systematische debriefing met jongeren, medewerkers, mede-jongeren.
- Er gebeuren uitgebreide incidentanalyses.

Afzonderings- en separatiebeleid

- Er wordt een beleid gevoerd zonder afzonderingen en separaties.

Fixatiebeleid

- Er wordt een beleid gevoerd waar geen mechanische fixatie wordt toegepast.

4.2 VERBETERMOGELIJKHEDEN

De voorziening dient onderstaande aspecten van het beleid inzake vrijheidsbeperkende maatregelen op te nemen in het verbeterbeleid.

Preventief beleid

- Het (meer gestructureerd) gebruik maken van signalerings-, crisis- of time-outplannen (=agressiebegeleidingsplannen). Het was aantoonbaar dat er één sterk agressiebegeleidingsplan in 2017 werd opgesteld.
- We stelden vast dat er geen permanentieplan (voor hulp bij nacht) werd opgemaakt.
- Het uitschrijven van procedures over alle controles die gebeuren op de afdelingen. Er ontbrak een procedure voor de postcontrole. De manier van controleren werd echter wel in de onthaalbrochure opgenomen.
- Meer aandacht geven aan conflictpreventie/de-escalatie/veiligheid tijdens inscholing van nieuwe medewerkers.

Verbeterbeleid

- Meer relevante cijfers inzake agressie-incidenten verzamelen zodat een inhoudelijke analyse mogelijk wordt.
- De cijfergegevens over agressie-incidenten bespreken op de drie beleidsniveaus: afdelingsniveau, directiecomité en Raad van Bestuur. Vb. een jaarlijks overzicht/analyse van de agressie-incidenten
- Jaarlijkse evaluatie van leefregels door alle betrokkenen medewerkers / jongeren / context. Tijdens de tweewekelijkse 'groepsgasten' kunnen leefregels aan bod komen, maar dat geeft geen garantie dat alle leefregels systematisch geëvalueerd worden. Ook ten aanzien van de medewerkers en de context

is er onvoldoende garantie op evaluatie van de leefregels. Het blijft eerder een ad hoc gebeuren. Vb. naar aanleiding van de verhuis.

- Meer gebruik maken van de beschikbare cijfers ter evaluatie van het gevoerde beleid zodat er een analyse op casusoverstijgend niveau door de directie kan gemaakt worden (vb. om trends, afwijkingen, oorzaken,... van agressie-incidenten in kaart te krijgen).

Inspecteurs,

XXXX

XXXX